

Sterkste schouders, zwaarste lasten

Alternatieve begroting ChristenUnie Apeldoorn 2020-2023

ChristenUnie

⊕ Geef geloof een stem

Sterkste schouders, zwaarste lasten

Apeldoorn staat voor forse uitdagingen. Al langer is bekend dat de tekorten op de jeugdzorg zwaar drukken op de gemeentebegroting. Bij de behandeling van de voorjaarsnota heeft de ChristenUnie reeds gepleit voor een zachte landing. Overweeg om de ambitie voor financieel herstel in 2026 uit te stellen, en overweeg de precariogelden - of een deel daarvan - in te zetten om 'tijd te kopen', om te analyseren hoe we grip kunnen krijgen op de uitgaven in het sociaal domein en de uitkomsten van het KPMG rapport te implementeren.

Inmiddels zijn we een half jaar verder en is de financiële opgave helaas nog verder opgelopen. Behalve in de jeugdzorg zijn er ook forse tekorten op de Wmo, met name ten gevolge van het abonnementstarief, oplopend tot mogelijk 20 miljoen in 2023 als er niets gebeurt.

Pijnlijke keuzes

Als gemeente ontkomen we er niet om pijnlijke keuzes te maken. De voorstellen die het college van B en W in de concept meerjarenbegroting doen drukken zwaar op de schouders van Apeldoornse inwoners. Zo wordt de OZB voor woningen met 7,2% verhoogd en stijgt de afvalstoffenheffing met bijna 25%. Iedere Apeldoorner gaat dit merken. De vraag is alleen nog hoeveel.

Als ChristenUnie waarderen we de inzet van het college van VVD, Lokaal Apeldoorn, CDA, D66 en Groenlinks, dat met een omvangrijk pakket aan maatregelen gekomen is, en daarmee pijnlijke keuzes niet uit de weg is gegaan. Zo zal de keuze om de OZB te verhogen, tegen de principes van het bestuursakkoord in geen, makkelijke zijn geweest.

Het coalitieakkoord heeft als titel De Kracht van Apeldoorn. De ChristenUnie kiest voor 2020-2023 een eerlijke verdeling van krachten: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Daarbij willen we de zwakste schouders waar mogelijk ontzien. Wij kiezen voor een sociaal rechtvaardig, veilig en duurzaam Apeldoorn.

Keuzes college leiden op lange termijn tot hogere kosten

Een aantal van de voorstellen die het college doet leiden in onze optiek op de lange termijn tot hogere kosten.

1. Bezuinigingen op Algemene Voorzieningen

De beweging die we graag met elkaar willen zien is dat mensen eerder en waar mogelijk ook lichtere vormen van hulp krijgen. Daarmee wordt een hoop menselijk leed bespaard dat niet in geld uit te drukken is, maar tegelijkertijd is dit ook financieel verstandig, omdat specialistische, individuele hulp nu eenmaal een veelvoud kost. Het is wat de ChristenUnie betreft niet logisch en niet verstandig om naast een bezuinigingsopgave richting de duurdere zorg, óók te bezuinigen op de goedkopere Algemene Voorzieningen (Ontmoeting, Dagbesteding, Cliëntondersteuning, Vrijwilligersondersteuning en/of Mantelzorgondersteuning)¹. Hoewel een aantal maatregelen om ook deze kosten te temporiseren voor de ChristenUnie acceptabel zijn (zoals het tijdelijk niet indexeren van subsidies), pleiten wij ervoor om tegelijkertijd te blijven investeren in Algemene Voorzieningen, zodat zij gepaste en kwalitatief hoogwaardige ondersteuning kunnen blijven bieden aan hulpbehoevende inwoners. Hiermee laten we als gemeente ook zien hoezeer wij de inzet van de duizenden vrijwilligers en mantelzorgers in onze stad waarderen.

2. Bezuiniging op PGB informele hulp

Het college is voornemens de PGB op informele hulp te verlagen naar het minimumtarief. De ChristenUnie is van mening dat hier sprake is van een verkeerde bezuiniging. Informele hulp is en blijft vele malen goedkoper dan formele zorg. Dat deze hulp geboden wordt door familie of anderszins bekende is voor de ChristenUnie geen reden om aan de kwaliteit van deze zorg te twijfelen, integendeel. Deze relatief goedkope zorg is van cruciaal belang voor een klein percentage hulpvragers dat daarmee meer eigen regie voert op de gekozen hulp en daar in de regel buitengewoon tevreden is. Zeker gezien het kleine percentage en daarmee de relatief lage 'winst' die deze maatregel oplevert is de ChristenUnie van mening dat dit geen verstandig plan is.

3. Bezuiniging inwonersondersteuning

Behalve de reeds gemelde algemene bezuiniging op de Algemene Voorzieningen (waar ook inwonersondersteuning onder valt) wil het college ook nog in het bijzonder bezuinigen op inwonersondersteuning. Ook hiervoor geldt dat dit in de ogen van de ChristenUnie een averechts effect heeft. Inwonersondersteuners leveren buitengewoon waardevol werk voor inwoners die net dat extra steuntje in de rug

¹ Zie ook [Totaaloverzicht technische vragen MPB 2020-2023](#) (p.51, vraag 30 SGP): "Door bezuinigingsmaatregelen op de maatwerkvoorzieningen zal de druk op de algemene voorzieningen toenemen. Het handhaven van goede basisvoorzieningen is dan een belangrijke randvoorwaarde".

nodig hebben en zelf onvoldoende zelfredzaam zijn. Deze relatief kleine investering weghalen zorgt in de ogen van de ChristenUnie onvermijdelijk voor hogere kosten verderop in de tijdlijn.

4. Bezuiniging op sluitende aanpak jongeren

Ook een relatief 'kleine maatregel' die forse gevolgen kan hebben: het verminderen van de inzet op nieuwe routes voor jongeren die langdurige ondersteuning nodig hebben zoals jongeren met gedragsproblematiek en jonge statushouders, zodat zij niet buiten de boot vallen. Als het doorvoeren van deze bezuiniging betekent dat deze (naar schatting plusminus 50) jongeren inderdaad 'buiten de boot vallen', ziet de ChristenUnie dat dit op de lange termijn een veel hoger kostenplaatje met zich meebrengt t.g.v. thuiszitten, langdurige werkloosheid en mogelijk afglijden richting criminaliteit.

5. Bezuiniging op duurzaamheid

Het college stelt voor om op de duurzaamheidsambities te bezuinigen. Apeldoorn heeft duurzaamheid tot topprioriteit verklaart. Toch wordt voorgesteld om te bezuinigen op energieregisseurs en het verstrekken van leningen uit het energiefonds. Het behalen van onze klimaatdoelen is ook voor de ChristenUnie van groot belang. Om die reden stellen wij voor deze bezuiniging grotendeels terug te draaien.

6. Bezuiniging op veiligheid

Op het gebied van veiligheid wordt voorgesteld om 10% te bezuinigen op de uitgaven op veiligheid. Er zullen minder oefeningen gehouden worden en er wordt bezuinigd op de bestrijding van ondermijning. Wat ons betreft zijn dat geen verstandige keuzes. Wij stellen dan ook voor deze relatief kleine bezuiniging niet door te voeren.

Alternatieve voorstellen ChristenUnie

De ChristenUnie staat voor een veilig, sociaal rechtvaardig, veilig en duurzaam Apeldoorn. We kiezen ervoor zwakke en hulpbehoevende Apeldoorners te ontzien, en andere projecten tijdelijk of permanent uit te stellen. Daarnaast hechten wij aan het behoud van de ambities op het gebied van veiligheid en duurzaamheid.

Concreet betekent dit dat wij:

1. Realistische doelen stellen voor afschaling van de indicaties door het CJG: 10% in plaats van 20.
2. Investeren in gezinshuizen.
3. Investeren in gezinnen en de preventie van (v)chtscheidingen.
4. De invoering van de stadspas uitstellen en het nog wat langer doen met de vertrouwde strippenkaart, zodat er geen onnodig geld verloren gaat aan ICT en

techniek en er zoveel mogelijk terecht komt bij de gezinnen die het nodig hebben.

Hoe gaan we dat betalen?

Wie A zegt, moet ook B zeggen. Als wij bovenstaande maatregelen uit het huidige begrotingsvoorstel schrappen, betekent dit dat het tekort verder oploopt, daar zijn wij ons terdege van bewust.

De ChristenUnie staat wij voor een verstandig financieel beleid. Daarom komen wij ook met een aantal tegenvoorstellen die het financieel mogelijk moeten maken om bovenstaande voorstellen van financiële dekking te voorzien.

1. Stel 'Icoon' plein van de stad tot nadere orde uit.
2. Laat Orpheus de trekkenwand zelf betalen.
3. Beperk revitalisering bedrijventerreinen tot renovatie en verduurzaaming bestaand vastgoed.
4. Versoberen doorontwikkeling website Apeldoorn.
5. Stop met de lobby voor hoger onderwijs.
6. Stel investeringen in kunst in de openbare ruimte tot nadere orde uit.
7. Versoberen/temporiseren renovatie kanaalzone.

Met in totaal 18 nieuwe of gewijzigde voorstellen wordt voor **13,3 miljoen** gewijzigd aan de plannen van het college. Dit betreft **5,1 miljoen nieuwe investeringen** en **8,2 miljoen alternatieve ombuigingen**. We draaien hiermee veel voorstellen terug, maar **voegen per saldo €3 miljoen toe** aan de begroting. Wij hopen dat onze alternatieve begroting raad en college inspireert om nog eens te kijken naar de voorgestelde keuzes.

Alternatieve begroting ChristenUnie Apeldoorn MPB 2020-2023

	Intensiveringen (x €1.000)	2020	2021	2022	2023
1	Realistisch afschalen CJG Indicaties: van 20 naar 10%	-500	-500	-500	-500
2	Investeer in gezinshuizen	-100	50	100	100
3	Investeer in gezinnen en preventie van (v)chtscheidingen	-100	250	300	400
4	Schrappen besparing PGB	-200	-200	-200	-200
5	Investeringsruimte Algemene voorzieningen	-500	-500	-500	-500
6	Schrappen bezuiniging op subsidiëring inwonersondersteuning	0	0	0	0
7	Terugdraaien bezuiniging trajecten 50 jongeren participatiebudget	-152	-152	-152	-152
8	Behoud investeringsruimte in duurzaamheid	-350	-50	-120	-120
9	Schrappen ombuiging veiligheid	-28	-28	-28	-28
	Totaal investeringen:	-1930	-1130	-1100	-1000
	Ombuigingen (x €1.000)	2020	2021	2022	2023
10	Schrappen/versoberen Plein van de Stad (budget=taakstellend)	1800			
	Schrappen vervangen software trekkenwand Orpheus danwel 50/50				
11	deal		50	50	50
	Schrappen trekkenwand investering	500			
12	Temporiseren plannen bedrijventerreinen: exploitatielasten	0	65	125	210
	Temporiseren plannen bedrijventerreinen: investeringen	375	500	750	1000
13	Versoberen doorontwikkeling website Apeldoorn	50	50	50	50
14	Stoppen met plannen voor hoger onderwijs	500			
15	Temporiseren kunst in de openbare ruimte	240	125	125	125
16	Uitstel danwel afstel renovatie kanaalzone	205	205	205	205
17	Schrappen Smart City	100	100	100	100
18	Schrappen/uitstellen Stadspas	120	25	25	25
	Totaal ombuigingen:	3890	1120	1430	1765
	TOTAAL	2020	2021	2022	2023
	Investeringen	-1930	-1130	-1100	-1000
	Ombuigingen	3890	1120	1430	1765

Toelichting

1. Realistisch afschalen CJG Indicaties: van 20 naar 10%

In gesprekken met het CJG is ons gebleken dat de taakstelling om af te schalen naar 20% een zware, zo niet onmogelijke opgave is. Wij stellen voor realistisch te begroten en deze taakstelling vanwege onhaalbaarheid te verlagen naar 10%. Daarmee wordt uiteraard ook de beoogde financiële besparing gehalveerd.

2. Investeer in gezinshuizen

De ChristenUnie gelooft in de kleinschalige, kwalitatieve zorg van gezinshuizen. Daarnaast vullen zijn een belangrijke schakel in het beperken van dure, institutionele zorg. Om die reden stellen wij middelen beschikbaar om te investeren in meer, kwalitatief goede opvang van jeugdigen in gezinshuizen. Wij zijn er van overtuigd dat deze investering uiteindelijk een terugverdieneffect heeft en hebben in komende jaren dan ook een positief bedrag opgenomen.

3. Investeer in gezinnen en preventie van (v)chtscheidingen

Onderzoek toont aan dat stabiliteit in gezinnen in sterke mate bijdraagt aan het verminderen van klachten bij kinderen². Om die reden stellen wij middelen beschikbaar om te blijven werken aan de ondersteuning van gezinnen en het voorkomen van (v)chtscheidingen³. Ook voor deze investering geldt dat wij er van overtuigd zijn dat dit zichzelf dubbel en dwars terugverdient.

4. Schrappen besparing PGB

Informeel hulp is en blijft vele malen goedkoper dan formele zorg. Dat deze hulp geboden wordt door familie of anderszins bekende is voor de ChristenUnie geen reden om aan de kwaliteit van deze zorg te twijfelen, integendeel. Deze relatief goedkope zorg is van cruciaal belang voor een klein percentage hulpvragers dat daarmee meer eigen regie voert op de gekozen hulp en daar in de regel buitengewoon tevreden is. Zeker gezien het kleine percentage en daarmee de relatief lage 'winst' die deze maatregel oplevert is de ChristenUnie van mening dat dit geen verstandig plan is.

5. Investeringsruimte Algemene voorzieningen

Het is wat de ChristenUnie betreft niet logisch en niet verstandig om naast een bezuinigingsopgave richting de duurdere zorg, óók te bezuinigen op de goedkopere Algemene Voorzieningen (Ontmoeting, Dagbesteding, Cliëntondersteuning,

² Zie o.a. van Elk e.a. (2011), [Ouderlijke echtscheiding, internaliserende problematiek bij adolescenten en de rol van vriendschappen](#) en Huisbrink (2008), [Echtscheiding, ouderlijk conflict en vriendschappen in de adolescentie](#).

³ Zie ook: [Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming: Scheiding en problemen van jeugdigen, interventies gericht op \(ouders in\) gezinnen en op relaties](#).

Vrijwilligersondersteuning en/of Mantelzorgondersteuning)⁴. Hoewel een aantal maatregelen om ook deze kosten te temporiseren voor de ChristenUnie acceptabel zijn, pleiten wij ervoor om tegelijkertijd te blijven investeren in Algemene Voorzieningen. Hiermee laten we als gemeente ook zien hoezeer wij de inzet van de duizenden vrijwilligers en mantelzorgers in onze stad waarderen.

6. Schrappen bezuiniging op subsidiëring inwonersondersteuning

De bezuiniging op inwonersondersteuning heeft wat ons betreft een averechts effect. Inwonersondersteuners leveren buitengewoon waardevol werk voor inwoners die net dat extra steuntje in de rug nodig hebben en zelf onvoldoende zelfredzaam zijn. Deze relatief kleine investering weghalen zorgt in de ogen van de ChristenUnie onvermijdelijk voor hogere kosten verderop in de tijdlijn.

7. Terugdraaien bezuiniging trajecten 50 jongeren participatiebudget

Er staat structureel €152.000 per jaar in de begroting voor de hulp aan jongeren die langdurige ondersteuning nodig hebben zoals jongeren met gedragsproblematiek en jonge statushouders, zodat zij niet buiten de boot vallen. Wij voorzien dat dit op de lange termijn een veel hoger kostenplaatje met zich meebrengt t.g.v. thuiszitten, langdurige werkloosheid en mogelijk afglijden richting criminaliteit en stellen voor deze bezuiniging terug te draaien.

8. Behoud investeringsruimte in duurzaamheid

Apeldoorn heeft duurzaamheid tot topprioriteit verklaart. Toch wordt voorgesteld om te bezuinigen op energieregisseurs en het verstrekken van leningen uit het energiefonds. Het behalen van onze klimaatdoelen is ook voor de ChristenUnie van groot belang. Om die reden stellen wij voor deze bezuiniging grotendeels terug te draaien.

9. Schrappen ombuiging veiligheid

Veiligheid is voor de ChristenUnie van groot belang. Een veilige stad draagt bij aan het algemene welzijn van de inwoners en daarmee ook aan het beperken van een scala aan andere kosten. Het college stelt voor om hier voor in totaal €28.000 per jaar op te bezuinigen (10% van het budget). De ChristenUnie vindt dit onverstandig en wij stellen dan ook voor deze bezuiniging terug te draaien.

10. Schrappen/versoberen Plein van de Stad (budget=taakstellend)

Met de uit de hand lopende kosten voor het Plein van de Stad stellen wij voor om in elk geval de kosten voor het 'Icoon' voorlopig te schrappen. Onze inschatting is dat dit

⁴ Zie ook [Totaaloverzicht technische vragen MPB 2020-2023](#) (p.51, vraag 30 SGP): "Door bezuinigingsmaatregelen op de maatwerkvoorzieningen zal de druk op de algemene voorzieningen toenemen. Het handhaven van goede basisvoorzieningen is dan een belangrijke randvoorwaarde".

een éénmalige besparing €1,8 miljoen oplevert. Wij realiseren ons dat dit incidentele middelen betreft. Anderzijds levert dit ook een structurele besparing op, in de vorm van onderhoudskosten. N.B.: er blijft wat ons betreft ruimte om het plein zélf de nodige opknappbeurt te geven.

11. Schrappen vervangen software trekkenwand Orpheus danwel 50/50 deal

Orpheus vraagt de gemeente Apeldoorn om een investering van meer dan een miljoen euro voor iets wat 'bijna niemand ooit te zien krijgt'⁵. Wij stellen voor deze investering (en de daarbij behorende exploitatielasten) ad 50/50 van de kosten achterwege te laten en Orpheus dit zelf te laten dragen, bijv. via verhoging van de entreprijs. Zo betaalt de Apeldoornse met de kleine beurs (en waarschijnlijk nooit naar een voorstelling in Orpheus gaat) niet mee aan deze kosten.

12. Schrappen revitalisering bedrijventerreinen

Het gaat hierbij om het schrappen van de plannen voor ontwikkeling van nieuwe werklocaties. De plannen om bestaande kantoorpanden te renoveren blijven. Bezuiniging betreft zowel beperking in exploitatielasten als halvering van investeringsmiddelen.

13. Versoberen doorontwikkeling website Apeldoorn

De gemeente trekt €250.000 per jaar uit voor het doorontwikkelen van de eigen website(s). Hoewel wij in sommige gevallen vinden dat het inderdaad beter kan met de gemeentelijke websites, en het college hier ook al een bescheiden korting op doorvoert, zijn wij van mening dat het nog steeds om erg veel geld gaat en het daarom nog wel een tandje minder kan. We schrappen niet de volledige investering, maar voeren een extra bezuiniging van jaarlijks €50.000 euro op.

14. Stoppen met plannen voor hoger onderwijs

De ChristenUnie heeft al langer bepleit voor de juiste focus op het gebied van onderwijs. Apeldoorn heeft zich als MBO- en Stagestad al langer duidelijk op de kaart gezet en wat ons betreft zijn ideeën voor hoger onderwijs dan ook luchtkastelen. Helaas is inmiddels €1,5 miljoen van de in totaal €2 miljoen bevattende bestemmingsreverse uitgegeven. Wij stellen voor de resterende €500.000 vrij te laten vallen ten behoeve van betere plannen.

15. Temporiseren kunst in de openbare ruimte

Kunst is ook voor de ChristenUnie een waardevolle toevoeging aan de openbare ruimte. Maar in tijden van bezuinigingen op belangrijke voorzieningen voor de stad zijn van mening dat het minder kan. We halveren dan ook het budget voor kunst in de openbare ruimte, de doorontwikkeling van ACEC ad. €180.000 per jaar laten wij in dit

⁵ Zie ook "[Flinke investering om voorstellingen in Orpheus Apeldoorn ook straks magisch te laten zijn](#)" - Stentor 3 nov. 2019.

voorstel vooralsnog ongemoeid.

16. Schrappen renovatie kanaalzone

Hoewel met pijn in het hart, en ons realiserend dat hier ook sprake is van co-financiering door de provincie, kosten deze plannen de gemeente Apeldoorn nog steeds erg veel geld. We stellen dan ook voor deze plannen voorlopig op de plank te leggen en de begrootte €205.000 per jaar vrij te laten vallen.

17. Schrappen Smart City

De plannen voor Smart City zijn al geruimte tijd erg vaag. Ook de inzet van 5G heeft voor de nodige ophef gezorgd. In het licht van deze ontwikkelingen en gezien de financiële positie van Apeldoorn stellen wij voor Smart City voorlopig niet verder door te zetten.

18. Schrappen/uitstellen Stadspas

Bij de invoering van de stadspas gaan middelen bedoeld voor onze minima verloren aan investeringen en uitvoeringskosten, en wordt een deel van die minimagelden ook ingezet voor een pas die ook voor andere doeleinden bestemd is. Wij vinden dat onjuist en bovendien onnodig, en kiezen er dan ook voor de huidige systematiek van strippenkaart voorlopig aan te houden.